

SISÄLLYS

FANNI JA KIU SATTU KAVERI	4
---------------------------------	---

TIETOA TUNNETAIDOISTA	25
-----------------------------	----

Tunne- ja kaveritaidot kulkevat käsi kädessä	26
--	----

Lapsi tarvitsee ihmissuhteita voidakseen hyvin	27
--	----

Kiusaaminen koskettaa koko ryhmää	28
---	----

Kiusaamisen eri roolit	30
------------------------------	----

Kiusaamisen ennaltaehkäiseminen	31
---------------------------------------	----

Kiusaamiseen puuttuminen	34
--------------------------------	----

TEHTÄVÄT	39
----------------	----

Lapsen kanssa tehtäväksi	40
--------------------------------	----

Aikuiselle	46
------------------	----

On raikkaan sateinen päivä Vinhavaarassa.
Leijonanpoikaset Leo, Tina ja Ben leikkivät hiekkakummulla,
johon sade on muovannut mutaliukumäen.

”Katsokaas tätä!” Leo huudahtaa, kun laskee mäkeä pää edellä.

”Tyylipesteet!” Tina taputtaa.

Ralf katselee leijonien leikkiä sivusta.
Hän haluaisi kovasti liittyä mukaan mutta
tuntee olonsa ulkopuoliseksi.

Ben huomaa Ralfin ja kutsuu: ”Tuletko mukaan, Ralf?”

Ralf katsoo Leoa ja Tinaa. Leo miettii hetken ja nyökkää sitten hyväksymisen merkiksi.

”Joo, tulen!” Ralf henkäisee.

Ralf laskee mäkeä rohkeasti ja taitavasti.

”Sinähän olet hyvä tyyppi, Ralf!” Leo toteaa.

Ralf on innoissaan, kun pääsee leikkimään muiden leijonien kanssa.
Hän tuntee kuuluvansa joukkoon.

Fanni-norsu kulkee ohi ja huomaa ystävänsä Ralfin mutamäessä.
”Moi, Ralf! Näyttääpä hauskalta. Minäkin haluan tulla liukumaan!”

”Sori, mutta ei taida olla ihan norsujen juttu. Tämä vaatii tiedätkö taitoa ja ketteryyttä”,
Leo sanoo pilkallisesti.

Ben ja Ralf vilkaisevat toisiaan ja kääntävät sitten katseensa maahan.

”Jep, tuolta taitaa puuttua molemmat”,
Tina tirskaisee Fanniin päin katsoen.

Tarinaporina

- Millä tavalla tarinassa kiusattiin? (*Ilkeillä sanoilla, toiselle naureskelemalla ja ulkopuolelle jättämällä.*)
- Miten Ben-leijona oli mukana kiusaamisessa? (*Hän ei osallistunut kiusaamiseen, mutta osoitti hyväksyvänsä sen, sillä ei yrittänyt saada sitä loppumaan.*)
- Miksi Ralf ei heti puolustanut Fannia, kun leijonat olivat Fannille ilkeitä? (*Hän pelkäsi, että menettäisi uudet ystävänsä.*)
- Miten Ralf puolusti itseään ja Fannia? Entä miten Fanni, Lilli ja Lenni puolustivat Ralfia? (*Sanomalla tiukasti, että leijonien ilkeät sanat eivät olleet totta, pyytämällä leijonia lopettamaan kiusaamisen ja kutsumalla Ralfin kanssaan leikkiin.*)
- Mitä tapahtui, kun ystävät tulivat puolustamaan Ralfia? (*Kiusaaminen loppui.*)
- Miten Fanni, Lilli ja Lenni osoittivat olevansa Ralfille hyviä ystäviä? (*He puolustivat häntä kiusaajilta, pyysivät hänet kanssaan leikkimään ja osoittivat, että hyväksyvät Ralfin sellaisena kuin hän on.*)

Kiusaaminen jättää jäljet

Kaikki me toimimme joskus ikävällä tavalla toista kohtaan. Silloin on tärkeää pyytää anteeksi, hyvittää tekonsa ja tehdä sovinto. Toistuvat ikävät sanat ja teot kuitenkin jättävät jälkensä. Ne aiheuttavat surua, yksinäisyyttä ja ulkopuolisuutta tai voivat saada ihmisen ajattelemaan kurjia asioita itsestään. Aina se ei näy ulospäin. Seuraava omenaesimerkki havainnollistaa tätä asiaa.

Tarvitsette kaksi omenaa. Aikuinen puristelee, tiputtelee ja kopauttelee toista omenaa samalla kun sanoo omenalle kiusaavia sanoja, kuten "en halua leikkiä kanssasi" tai "olet ihan huono." Toista omenaa aikuinen silittää hellästi ja juttelee sille samalla ystävälliseen sävyyn: "olet ihana" "tykkään olla kanssasi". Aikuinen kertoo, että tämä omena kuvaa ihmistä, jota on kohdeltu ystävällisesti. Toinen omena taas kuvaa ihmistä, jota on kiusattu. Leikatkaa sitten kummastakin omenasta siivu. Vaikka omenat näyttävät ulospäin lähes samalta, kiusattu omena on sisältä täynnä mustelmia.

Kiusaamismysteeri

Tiesittekö, että meillä on aina jokin syy sille, miksi teemme niitä asioita, joita teemme? Tekojamme ohjaavat *tunne*, kuten suru tai viha, sekä *tarve*, kuten tarve kokea olonsa turvalliseksi, pidetyksi tai arvokkaaksi tai olla osa ryhmää. Nämä tarpeet ovat meille kaikille yhteisiä, ja ne on tärkeää ottaa huomioon arjessa, jotta voimme hyvin. Aina emme kuitenkaan osaa kohdata tarpeitamme siten, että olisimme samalla muille ystävällisiä. Kirjan tarinassa esimerkiksi Leo-leijona kiusasi Fannia, koska halusi näyttää hauskalta ja vahvalta kavereidensa silmissä, jotta he arvostaisivat häntä. Tina yhtyi kiusaamiseen, koska halusi Leon pitävän hänestä. Ben ei sanonut mitään, koska häntä pelotti, että joutuu itse kiusatuksi.

Lukekaa seuraavat tarinat. Miettikää ensin, miten lapsi voisi tilanteen ratkaista. Lukekaa sitten ratkaisuvaihtoehdot A ja B. Huomatkaa, miten pienistä teoista on kiinni, miten mukavalla tai ikävällä tavalla tilanne jatkuu.

Tarina I: Pinja

Pinja tulee päiväkotiin ja huomaa heti, että hänen parhaalla kaverilla Jonilla on jo tosi hauskan näköinen leikki kesken Aliisan kanssa. "Kenen kanssa minä tänään leikin? Taidan joutua olemaan ihan yksin koko päivän", Pinja miettii. Pinja tulee surulliseksi, koska kokee olevansa ulkopuolinen, ja hän pelkää jäävänsä yksin.

- Suru muuttuu pian kiukuksi, ja kun hetkeä myöhemmin Aliisa kävelee Pinjan vierestä, Pinja tönäisee Aliisan kumoon.
- Pinja menee aikuisen luo ja sanoo, ettei hänellä ole leikkikaveria. Aikuinen auttaa Pinjaa löytämään tekemistä. Hän antaa Pinjalle ja Annille hienot värityskuvat. Värityksen lomassa on hauskaa jutella keskenään.